

Jaarverslag 2016

Weidevogelbeschermgroep "Binnenveld-West"

De 'big five' van Het Binnenveld: "Kievit, Grutto, Wulp, Tureluur, Scholekster".
Wij houden ze graag in de lucht. Foto's en fotobewerking E. Wander. (www.ericwander.nl)

Kievit

Grutto

Tureluur

Wulp

Scholekster

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Resultaten	
1.2 Pleitnota: “Nieuwe kansen voor weidevogels in het Binnenveld”	
1.3 De film, première 25 maart 2017	
2. Resultaten 2016	6
2.1 Resultaten WBW	
2.2 Resultaten in het hele Binnenveld	
2.3 Overzicht nesten per boer in Het Binnenveld West 2016	
3. De pleitnota: “Nieuwe kansen voor weidevogels in het Binnenveld	11
3.1 Inleiding	
3.2 Weidevogels in het Binnenveld	
3.3 Biotoop voor weidevogels	
3.4 Situatie schets ontwikkeling landbouw	
3.5 Situatie schets natuurontwikkeling	
3.6 De bufferzone met natuur inclusieve landbouw als oplossing	
3.7 Argumenten om de kansen voor weidevogels in positieve zin om te buigen	
4. De film: “De betekenis van het Binnenveld voor de Weidevogels”	21
4.1 Aanleiding en vervolg	
4.2 Persbericht: “Weidevogels in concert”!	
5. Zo werken wij bij WBW in het veld	23
5.1 Ons zoekgebied	
5.2 De werkgroep	
5.3 Onze (nieuwe) regels van WBW, vastgesteld op de startavond voorjaar 2016	
5.4 Afspraken SBB	
5.5 Landschap Erfgoed Utrecht	
6. Onze andere activiteiten naast het veldwerk	27
6.1 Voorjaars excursie Lierderbroek	
6.2 Voorlichting en gesprekken	
6.3 Jaar van de Kievit	
6.4 PR activiteiten	
6.5 Briefwisselingen en gesprekken met ander werkgroepen in Utrecht en LEU. Een compilatie	
7. Financiën	30
7.1 Vergoedingen gespaarde nesten	
7.2 Het IVN Veenendaal Rhenen	
7.3. Sponsors	
8. Dankwoord	31

1. Inleiding

1.1 Resultaten

Voor u ligt het jaarverslag van de vrijwillige weidevogelbeschermgroep Binnenveld West. Het jaarverslag kenmerkt zich door drie hoofdzaken. Ten eerste uiteraard onze resultaten van de bescherming van de nesten in 2016. En die zijn goed dit jaar. De resultaten beschrijven we in hoofdstuk 2. Er zijn minder nesten gevonden, maar het uitkomst % is hoger. Typisch is een verspreiding van de Kievit over het hele Binnenveld en een meer samenbundeling van de Grutto op de Achterbergse Hooilanden. Vorig jaar was er sprake van veel predatie, dit jaar was dat gelukkig een stuk minder. We hebben uitvoerig met de vrijwilligers gesproken over het voorkómen van predatie. In het voorjaar hebben we met deskundigen van Sovon een thema avond gehad en bij de start van het seizoen hebben we nieuwe afspraken gemaakt. We hebben onder anderen afgesproken de nesten niet meer te markeren als dat niet nodig is. Het lijkt er op dat ons nieuwe beleid helpt, maar zeker weten doen we dat natuurlijk niet. Aanwijzingen daarvoor zijn er wel maar rondom predatie is heel weinig echt zeker, tenzij je ziet dat een predator er met een ei of pul vandoor gaat. Wat wel zeker is dat als er geen stokken staan er ook geen aanwijzingen zijn voor predatoren. Helaas hebben we, omdat 2 vrijwilligers zich niet met deze regel wilden conformeren, afscheid van hen moeten nemen.

1.2 Pleitnota: “Nieuwe kansen voor weidevogels in het Binnenveld”

Ten tweede is er veel tijd en aandacht gegaan naar bestuurlijke activiteiten voor het behoud van weidevogels in het binnenveld. Daarom nemen we in hoofdstuk 3 onze pleitnota gericht aan bestuurders, t.w. boeren burgers en buitenlui, integraal op in ons jaarverslag. De pleitnota heet: “Nieuwe kansen voor weidevogels in het Binnenveld”. Er onder staat: “Pleitnota t.b.v. de inrichting en het beheer van een zone met natuurinclusieve landbouw met weidevogelbeheer rond het nieuw in te richten natuurgebied van Staatsbosbeheer”. De pleitnota is nodig om er voor te zorgen dat we weidevogels houden in het Binnenveld. Het is nog spannend en zeker niet vanzelfsprekend of dat lukt!! De pleitnota wordt ondersteund door de boeren (LTO Veenendaal-Rhenen en de Agrarische Natuurvereniging Het Binnenveld), De gemeente Rhenen, Staatsbosbeheer Utrecht en Landschap Erfgoed Utrecht. O-gen, de partij die voor de gemeente Rhenen de ruilverkaveling in het gebied organiseert is op de hoogte en denk met ons mee. Ons doel is een duurzaam weidevogelbeheer in het Binnenveld. We hebben niet alleen gepraat maar we zijn ook wezen kijken naar goede voorbeelden. Op excursie in Lierderbroek zijn we door enthousiaste boeren aldaar gewezen op kansen en mogelijkheden en hebben we gezien hoe zij daar onverzettelijk hebben gewerkt aan een plan waarbij grond voor boeren werd behouden en werd ingericht als weidevogelgrond. Meer hierover in hoofdstuk 6. De provincie Utrecht is de partij die in het belang van de weidevogels en al de genoemde organisaties de sleutel in handen heeft om het tij gunstig te keren voor weidevogels. Wij doen dan ook een beroep op de provincie om onze breed gedragen oproep te ondersteunen.

1.3 De film, première 25 maart 2017

Een derde zeer belangrijke activiteit dit jaar is het maken van een film. Met deze film willen we onze inzet voor het behoud van weidevogels in het Binnenveld met beelden ondersteunen. De film heet: “De betekenis van het Binnenveld voor de weidevogels”. Daarover in hoofdstuk 4 meer. De film gaat

in première op 25 maart. Het symfonisch blaasorkest van Ons Genoegen uit Rhenen zal tijdens het afspelen van de film passende muziek laten horen. Het lijkt een hele bijzondere avond te worden. Houd u alstublieft de plaatselijke media maar in de gaten voor nadere berichtgeving hierover en ook over de andere uitvoeringen. De film laat zien wat het belang is van het Binnenveld voor weidevogels. Aan de bestuurders om dat op te pakken en met ons te streven naar het behoud van weidevogels in het Binnenveld.

In hoofdstuk 5 vermelden we hoe we ons werk doen. Dit jaar geven we vooral de afspraken aan die we hanteren bij ons vrijwilligers werk. Elk jaar vragen en krijgen we in het begin van het seizoen weer toestemming van de boeren om op hun land ons werk te mogen doen. Daarnaast hebben we een vergunning van politie Rhenen en van Staatsbosbeheer. We werken met een protocol van Landschap Erfgoed Utrecht en hanteren eigen afspraken.

In hoofdstuk 6 vindt u een overzicht van onze andere activiteiten naast het veldwerk in 2016. Hoofdstuk 7 gaat over geld. Een bericht over de nestvergoedingen in 2016 en in de toekomst en het sponsorgeld dat via het IVN Veenendaal-Rhenen wordt beheerd.

Bedankt.

Graag wil ik iedereen - boeren, loonwerkers en vrijwilligers - bedanken voor de manier waarop dit jaar samen is gewerkt aan het beschermen van nesten, het overleg over de werkzaamheden en de medewerking bij het filmen.

Roelof de Jong, Coördinator WBW.

Het Binnenveld, time lapse opname door Eric Wander. Meer van deze beelden in de film!

Korpershoek Elektronika

Verkoop en reparatie,
Witgoed (ook inbouw),
Telecom (ook mobiel),
(Car)hifi,
Klein huishoudelijke apparatuur,
Onderdelen,
Fotoapparatuur,
enz.

Cuneraweg 173a
3911 RH Achterberg
(gem. Rhenen)
Tel. 0317-61 53 53

Openingstijden:

Ma. - Di. - Do. 08.30 - 12.30 en 13.30 - 18.00 uur
Woe. 08.30 - 12.30 uur Vrij. 08.30 - 12.30 en 13.30 - 21.00 uur Za. 08.30 - 16.30 uur

Mechanisatie- en Automobielbedrijf
Gaasbeek en Zn Landbouwmechanisatie G

Achterbergsestraatweg 205 3911CS Rhenen

Telefoon: **0317-612391**

Fax: **0317-612391**

Tractoren
Landbouwwerktuigen
ijzerwaren
Tuin en Parkmachines

Houthandel Bullinga
Grebbedijk 26
6702 PC
Wageningen
0317 - 418446
info@houthandelbullinga.nl

Vleesboerderij Het Binnenveld Het adres voor al uw Rundvlees

E nummer vrij. Ambachtelijk en diervriendelijk geproduceerd.

Wij zijn elke zaterdag geopend van 9 tot 15 u. Zuidelijke Meentsteeg 9 Rhenen. Ook online te bestellen. Voor meer info kijk op: www.vleesboerderijhetbinnenveld.nl of bel 06-51494691

Groen Project

H O V E N I E R S

Aldegondahof 5
3911 BS Rhenen
T 0317-612448
F 0317-617051
M 06-55767706

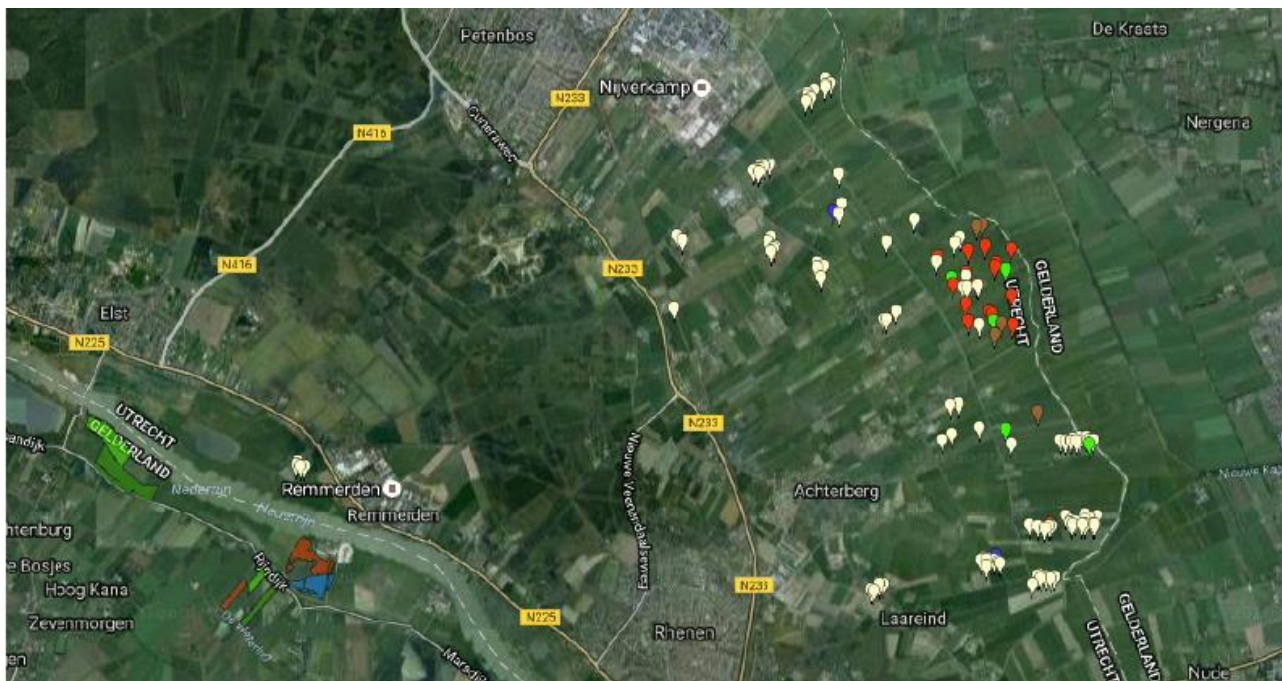
WWW.GROENPROJECT.COM INFO@GROENPROJECT.COM

2. Resultaten 2016

2.1 Resultaten WBW

Dit jaar zijn de resultaten goed. Er zijn minder nesten gevonden, maar omdat de predatie laag was zijn er wel veel uitgekomen. Daarom is het totaal aantal uitgekomen nesten ongeveer even hoog als vorig jaar. Typisch is een verspreiding van de Kievit over het hele Binnenveld en een meer samenbundeling van de Grutto op de Achterbergse Hooilanden. Onderstaande kaart laat de locaties van de nesten zien.

Rood; Grutto, Wit; kievit, Blauw; Scholekster, Groen; Tureluur, Bruin; Wulp

Bron: www.weidevogelbescherming.nl; Stichting landschapsbeheer Nederland

Resultaten Broedseizoen 2016 WBW zoekgebied en aansluitende Achterbergse Hooilanden

	WBW zoekgebied Bron: eigen vrijwilligers		Achterbergse Hooilanden Bron: SOVON	
Kievit	Aantal nesten	99	Aantal territoria	9
	Uitgebroed	68		
Grutto	Aantal nesten	1	Aantal territoria	15
	Uitgebroed	0		
Scholekster	Aantal nesten	2	Aantal territoria	0
	Uitgebroed	2		
Tureluur	Aantal nesten	2	Aantal territoria	3
	Uitgebroed	2		
Wulp	Aantal nesten	1	Aantal territoria	4
	Uitgebroed	1		
Veldleeuwerik			Aantal territoria	2

Ter vergelijking resultaten 2015

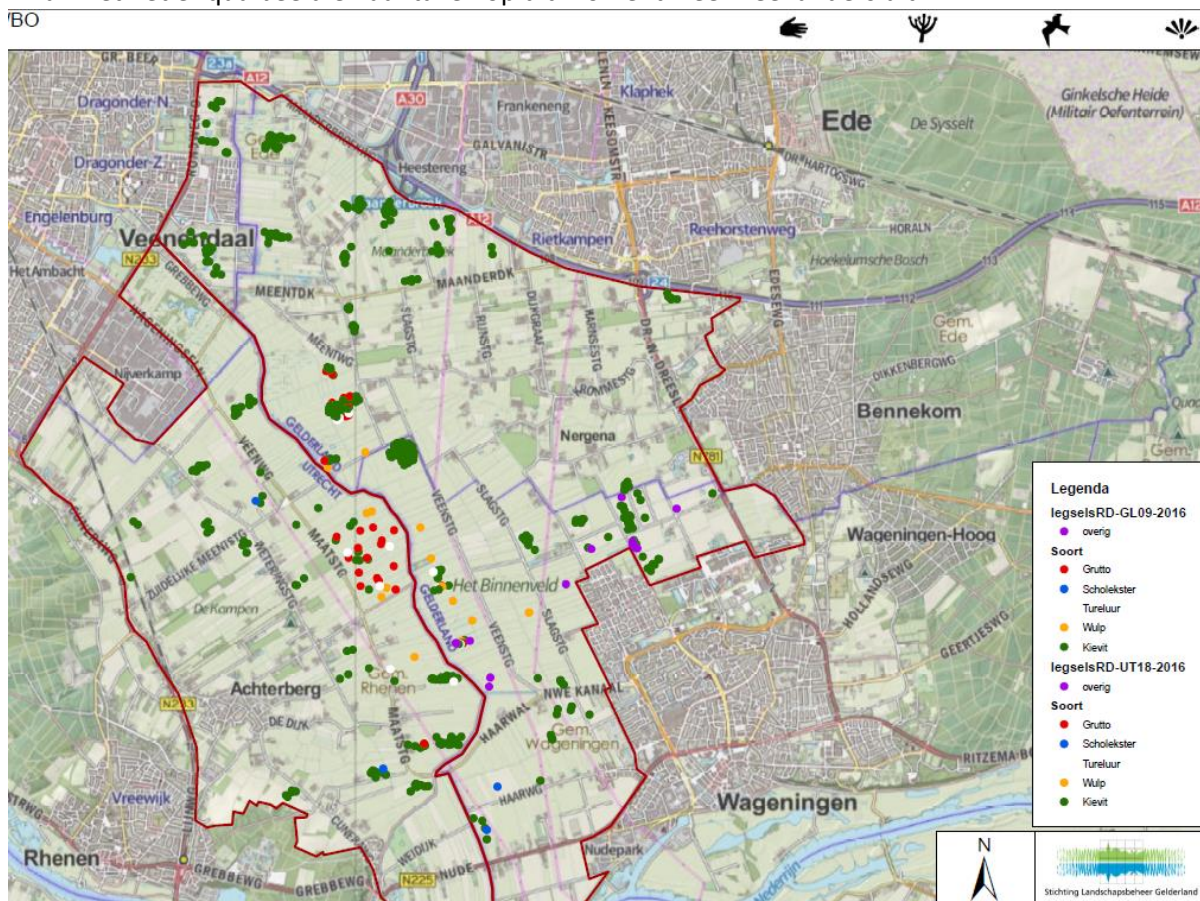
Resultaten Broedseizoen 2015 WBW zoekgebied en aansluitende Achterbergse Hooilanden

	WBW zoekgebied Bron: eigen vrijwilligers		Achterbergse Hooilanden Bron: SOVON	
Kievit	Aantal nesten	159	Aantal territoria	10
	Uitgebroed	76		
Grutto	Aantal nesten	2	Aantal territoria	12
	Uitgebroed	1		
Scholekster	Aantal nesten	5	Aantal territoria	1
	Uitgebroed	3		
Tureluur	Aantal nesten	2	Aantal territoria	3
	Uitgebroed	1		
Wulp	Aantal nesten		Aantal territoria	4
	Uitgebroed			
Veldleeuwerik			Aantal territoria	3

2.2 Resultaten in het hele Binnenveld

Weidevogels trekken zich niets aan van de scheiding tussen Utrecht en Gelderland. Helaas hebben we wat weidevogelbeheer betreft wel te maken met deze scheidslijn. Om bestuurders duidelijk te maken dat we met één gebied te maken hebben werken we met WBO en WBW meer samen en zetten de resultaten bij elkaar.

Dan ziet het er qua beeld en aantallen op dit moment weer heel anders uit.

Overzicht alle (WBO, WBW en AH) getraceerde nesten weidevogels in het Binnenveld

	2014	2015	2016
Grutto	18	24	33
Tureluur	5	13	12
Scholekster	7	9	4
Wulp	10	13	14
Kievit	406	537	439
Veldleeuwerik		3	2

Deze gegevens gebruiken we ook ter ondersteuning van onze pleitnota. Zie hfd 3.

Compleet nest met 4 eieren van de Kievit. Foto: Harm Roseboom.

2.3 Overzicht nesten per boer in Het Binnenveld West in 2016

LEGGEGEVENS SEIZOEN 2016 - DISTRICT UT 18

NAAM BEDRIJF	Adres	perceel	Kievit						Scholekste	Wulp	Fureluu	Grutto
			Nest	Uit	pred.	2de leg	uit	pred.				
G.J. ter Maaten	Veenweg 5	aan de Grift	1	1	x	8	7	1				
Evert Jan van Roekel	Cuneraweg 42	aan de Grift	9	8	1	5	5	x				
Henk v.d.Scheur	Cuneraweg 60	Levendaalse laan Veenweg	2	1	1	1	1	x	1 uit	1 uit		
Wijnand Versteeg	Kampjesweg 14	t.o. Pernar	5	4	1	3	1	2				
van Laar -Schreuder	Oude Veense Grintweg 17	Veenweg	1	1	x	x	x	x				
Bart van Laar	Cuneraweg 38	Cuneraweg	1	1	x	x	x	x				
T. v.d.Meijden	Zlk Meentsteeg	naast VVA	1	x	1	1	1	x	1 uit			
Gert van Laar	Levendaalseweg 9	Cuneraweg Levendaalseweg	1	1	x	x	x	x				
G.J. van Rooijen	Lawicksallee 220a Wageningen	Cuneraweg	3	x	3	1	1	x				
Henk van Laar	Friesesteeg 31	beide aan de Grift	9	0	9	4	4	x			1 uit	
A. van Laar	Weteringsteeg 46	Maatsteeg	1	1	x	x	x	x				
Z. van Laar	Achter de lijn 8	Maatsteeg	1	1	x	x	x	x				
Berend Koudijs	De Dijk 76	fietsp-Levendlw	4	4	x	3	3	x				
G.J. ter Maaten	Maatsteeg 8	Biezenweide/Hogesteeg	1	x	1	4	4	x				1 pd
E.J. van Laar	Maatsteeg 16	aan de Grift									1 uit	
Monsato, cp Hans Ho	Wageningse Afweg 31, Wageningen	Levendaalseweg	4	x	4	1	x	1				
Teus van Laar	Hoogesteeg 25	Weteringsteeg (2 verschl) (op nieuw ingezaaid grasland)	3	x	3							
G.J.M. van Laar	Maatsteeg 18	perceel ?? (via tel. doorg.)	1	1	x							
Jan B Henken	Nrd Meentsteeg 16A	hoek Wetst-Zuidmnw Vrijweidersweg	4	3	1	2	2	x				
WUR Unifarm	Bornsteeg Wageningen	Middelbw/vrijweiderst	5	4	1							
Gerrit van de Scheur	Nrd Meentsteeg 10	Meentwallen	1	1	x	1	1	x				
J.v.d.Kolk/Wildernis	Weteringsteeg 12	achter Wildn-Maatsteeg				2	1	1				
Utrechtslandschap		Uiterwaarden Elst/Remmerde	4	4								
			62	36	26	37	32	5	2	1	2	1

5000 m² overdekt
tuinplezier

- snijbloemen - boeketten
- kamerplanten
- buitenplanten
- trendartikelen
- cadeau-artikelen
- vijverartikelen

GroenRijk Achterberg
(tuincentrum De Wildernis)
Weteringsteeg 12
T. 0317-613643

GroenRijk Veenendaal
(Veenendaal-West)
De Reede 55
T. 0318-519038

GroenRIJK
Weet wat er leeft

**op ondernemers
berekend**

Jaap van Lienden AA RB 06 - 22 46 27 41
Accountant / Adviseur

vernieuwend, gedreven en prestatiegericht

accountancy
financiering
fiscaal advies
pensioen advies
overname advies
personeels advies

Van Lienden & Kooistra
— ACCOUNTANTS ADVISEURS —

3. Nieuwe kansen voor weidevogels in het Binnenveld

Pleitnota t.b.v. de inrichting en het beheer van een zone met natuurinclusieve landbouw met weidevogelbeheer rond het nieuw in te richten natuurgebied van SBB.

3.1 Inleiding

Weidevogels als de grutto, kievit, scholekster en veldleeuwerik vliegen al tientallen jaren in aantal achteruit. Een recente studie van het CBS concludeert onder andere dat vogelsoorten van het boerenland nog steeds hard achteruit gaan. Een recent rapport van onderzoeksbureau Alterra laat zien dat met de huidige maatregelen er op termijn slechts zo'n 1500 paar grutto's over blijven. Ter vergelijking: in de jaren tachtig leefden er ruim 100.000 paar in ons land, vandaag de dag minder dan 30.000 paar. Een aantal dat dus elk jaar afneemt, ook in het Binnenveld.

Doel van deze nota is het behoud en zo mogelijk het vergroten van het aantal broedparen weidevogels in het Binnenveld. Daartoe pleiten we voor een bufferzone met agrarische grond of natuurgrond waarop agrarisch beheer wordt toegepast en weidevogelbeheerpakketten kunnen worden afgesloten. We pleiten voor een natuurinclusieve landbouw. De nota is bedoeld voor iedereen die bij de ontwikkeling van het Binnenveld betrokken is:

beleidsmakers zowel als mensen die er wonen, werken of recreëren.

Dit stuk is als volgt opgebouwd. Eerst schetsen we de huidige situatie in het Binnenveld en de waarde van het Binnenveld voor weidevogels wordt verduidelijkt. Vervolgens bespreken we de ontwikkelingen in de landbouw en in natuurbeheer en de gevolgen hiervan voor weidevogels. Het idee van de bufferzone wordt daarna uitgelegd. Hoe zou die eruit zien en waarom zouden we het doen?

3.2 Weidevogels in het Binnenveld

Het Binnenveld is één van de rijkste vogelgebieden in de provincie Utrecht (bron Sovon) en is ook met name nog rijk aan akkervogels en weidevogels. Het kaartbeeld op de volgende pagina met gegevens van de website weidevogelbescherming van Landschapsbeheer Nederland laat zien hoeveel nesten cq territoria broedende weidevogels zich in het Binnenveld bevinden. Tabel 1 geeft de aantallen weer (bron WBW en WBO). Kieviten bevinden zich op dit moment vooral op maisakkers. De grutto's zitten in het Binnenveld allemaal in de gebieden ter weerszijden van de Grift, deels SBB, deels boerenland.

Tabel 1: Overzicht alle getraceerde weidevogelnesten in het Binnenveld*.

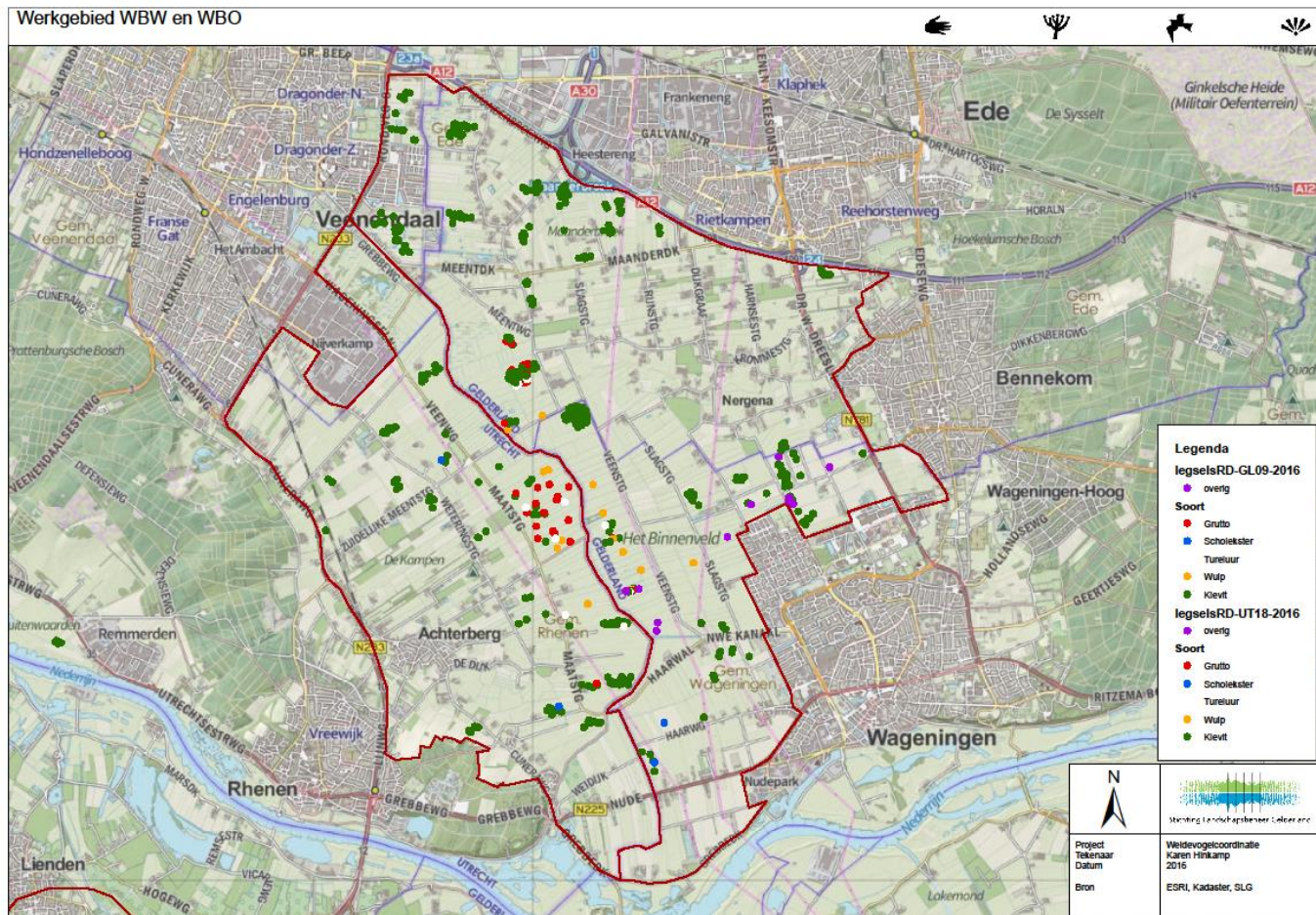
	2014	2015	2016
Grutto	18	24	33
Tureluur	5	13	12
Scholekster	7	9	4
Wulp	10	13	14
Kievit	406	537	439
Veldleeuwerik		3	2

*Het gaat hier om de door WBO, WBW en op de Achterbergse Hooilanden gevonden nesten. De nesten op SBB-gronden van de Bennekomse Hooilanden en de Bennekomse Meent zijn niet in de totalen verwerkt. De cijfers geven een indicatie van het voorkomen van de aantallen broedparen weidevogels. De aantallen broedparen van met name de kievit zullen lager zijn dan het aantal nesten vanwege de vervollegsels na predatie.

De tabel en onderstaande kaart geven een beeld van de huidige populatie weidevogels. Op basis van deze cijfers kan in Het Binnenveld met recht worden gepleit voor het begrip weidevogelkerngebied.

Deze kenschetsing of toedeling voor een bepaald gebied is belangrijk omdat boeren dan direct gebruik kunnen maken van subsidiepakketten voor weidevogelbeheer. Zie ook argument 3.

3.3 Biotoop voor weidevogels

Het Binnenveld biedt alle eigenschappen voor een meest passende biotoop voor weidevogels. Het is aan weerszijden van de Grift tussen de Maatsteeg en de Veensteeg een open agrarisch landschap met meer dan voldoende stukken met grondwaterstanden die hoog genoeg zijn. Er is een open ruimte van meer dan 250 ha met daarin een kerngebied met akkers en grasland en stukken met plasdras. Weidevogels hebben nestland nodig en daarvoor zijn de omstandigheden prima. Weide vogels hebben ook kuikenland nodig en daarvoor zijn de geomorfologische omstandigheden ook prima maar het huidige beheer biedt onvoldoende voedsel- en beschuttingsmogelijkheden. De Achterbergse hooilanden vormen daarop een uitzondering. Op enkele percelen met maisakkers worden vanwege brede en diepe slootkanten nu ook nog jongen groot.

3.4 Situatie schets ontwikkeling landbouw

De landbouw, ook in Het Binnenveld waar we vooral met melkveehouderij te maken hebben, is in de laatste 10 tallen jaren intensiever geworden. We zien een aantal effecten van die intensivering ook in het Binnenveld. Er wordt eerder in het seizoen en vaker gemaaid. De landbouwwerkmethoden zijn intensiever geworden in werkbreedte en snelheid. Beweiding (overdag) van het melkvee zien we steeds minder. Al deze ontwikkelingen zijn ongunstig voor weidevogels, er is meer kans op verlies van legsels, er is minder voedsel en minder

ter Maaten ^{em}
 FULLSERVICE IN ELEKTROTECHNIEK

- Licht- en krachtinstallaties
- Verlichtingstechniek
- Noodverlichting
- Keuringen en inspecties
- AutoCad (revisie) tekenwerk
- Service en onderhoud

HOGESTEEG 15 • 3911 VT ACHTERBERG
 T. (0317) 62 05 77 • M. (06) 23 25 26 73
 INFO@TMELEKTROTECHNIEK.NL

UNETO VNI   ERKENND
 INSTALLATEUR

WWW.TMELEKTROTECHNIEK.NL

**Tandartspraktijk
 De Bruin**

R.G. de Bruin en S.C. de Bruin, tandartsen
 Nwe. Veenendaalseweg 6,
 3911 MK Rhenen
 (0317) 612518 www.tandartsdebruin.nl

**Aannemersbedrijf
 Fa. Smits**

* Nieuwbouw
 * Verbouw
 * Onderhoud
 * Inbraakpreventie
 * Machinale houtbewerking
 * Betimmering bedrijfswagens
 * Levering bouwmaterialen

Cuneraweg 114
 3911 RP Achterberg
 Tel. : 0317-612249
 Fax: 0317-620868

dekking tegen predatoren voor pullen. We zien op modern grasland bijna geen kieviten meer, deze trekken vooral naar maispercelen maar daarvan zijn er vanwege de derogatieregeling steeds minder. Boeren met vooral grasland in gebruik hebben, kunnen dan onder bepaalde voorwaarden meer organische mest per ha aanwenden op eigen grond.

3.5 Situatie schets natuurontwikkeling

Natuurontwikkeling in het gebied richt zich met name op het behalen van botanische doelen. Dat gebeurt aan de oostkant van de Grift in Gelderland. De plannen van SBB met de Achterbergse hooilanden aan de westkant van de Grift zijn ook gericht op vernatting en het behalen van botanische doelen. Om deze doelen te realiseren wordt bijvoorbeeld de bemeste toplaag afgegraven, veenvorming op gang gebracht, vernatting van weidepercelen toegepast met 1 x per jaar afvoer van het gewas in de herfst met aangepaste machines.

Het nastreven van botanische doelen is goed, zolang ook andere waarden zoals de waarde van het gebied voor de weidevogels gerespecteerd worden. Echter het éézijdig focussen op botanische doelen naast landbouwgrond heeft een aantal gevolgen:

- Er ontstaan scherpe overgangen tussen intensieve landbouw en natuur
- De “Hooilanden” gedefinieerd als in gebruik bij boeren waarbij natuur en agrarisch gebruik (hooiwinning) werden gecombineerd lijken te verdwijnen
- Er is minder nest en kuiken land voor de weide- en akkervogels waardoor de biodiversiteit zal afnemen door het verdwijnen van een aantal soorten akkervogels en weidevogels

Het jaar 2016 is uitgeroepen tot het Jaar van de Kievit. SOVON voert in dat kader extra onderzoek uit naar de overleving van kuikens van de kievit. Het Binnenveld is vanwege de grote aantallen kieviten op maispercelen een van de 16 onderzoeklocaties.

In 2016 is de grutto door het Nederlandse publiek uitgekozen tot nationale vogel. Nergens in Europa broeden zoveel grutto's als in Nederland. De grutto staat echter wel op de rode lijst met de aanduiding gevoelig. Deze feiten leiden in onze optiek tot een nationale beschermplicht.

3.6 De bufferzone met natuur inclusieve landbouw als oplossing

Om de dreigende achteruitgang van de weidevogelstand het hoofd te bieden is biotoopverbetering nodig. De aanleg van meer plas /dras aan de oostkant van de Grift en in een deel van de Achterbergse hooilanden gecombineerd met boerenland met bijvoorbeeld een beheerpakket voor weidevogelbeheer; “Kruidenrijk weidevogelgrasland” biedt de juiste biotoop voor weidevogels. Dit kan in de bufferzone.

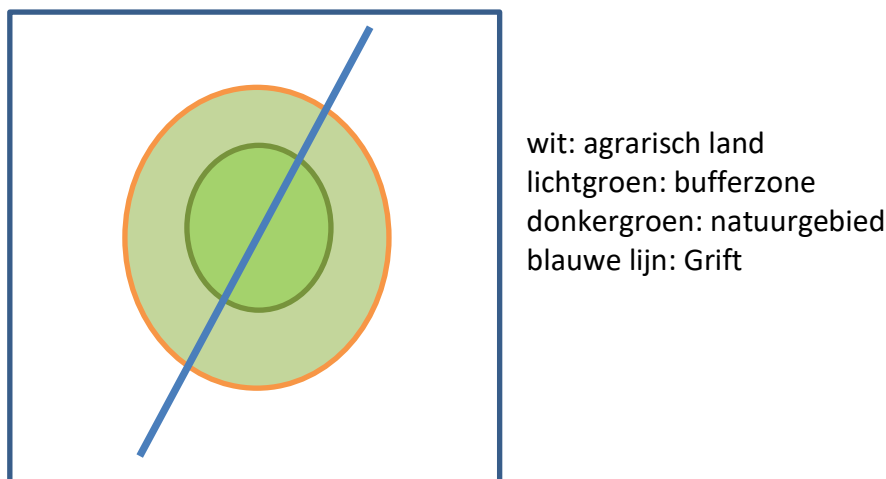
De bufferzone is een gebied van 150 – 200 ha grond rondom of aansluitend en tussen de nieuwe natuurgebieden in Oost en West. De bufferzone betreft gronden die als “hooilanden” gebruikt worden door boeren. Deze gronden worden aangemerkt als weidevogelgronden. Het kunnen natuurgronden zijn met boerenbeheer t.b.v. weidevogels of boerengronden met (vrijwillige)weidevogelbeheer. Een nieuwe term voor deze ontwikkeling is natuurinclusieve landbouw. Kenmerken zijn:

- Ze liggen naast (of hebben directe verbinding met) vernatte natuurgrond en hebben een variabele grondwaterstand, in het voorjaar hoger met slootkanten die deels onder water staan en in de zomer een lagere grondwaterstand om bewerkingen en beweiding mogelijk te maken.
- Er is sprake van een vorm van weidevogelbeheer afhankelijk van akkerland of weideland
- Er wordt voldaan aan de criteria voor duurzaam weidevogelbeheer van Landschapsbeheer Nederland (bijlage 1).

- De percelen vormen een natuurlijke overgang tussen natte natuur en agrarisch beheer
- Voor het weidevogelbeheer zijn geldelijke middelen beschikbaar ter compensatie van lagere opbrengsten.
- De match tussen beschikbare geldmiddelen en de beheermaatregelen wordt verzorgd door de Collectieven Utrecht Oost en Veluwe. Een agrarisch collectief is een gecertificeerd samenwerkingsverband van agrariërs en andere grondgebruikers in een gebied die zich vrijwillig hebben verenigd voor het uitvoeren van agrarisch natuur- en landschapsbeheer.
- De middelen kunnen worden verworven op verschillende wijzen zoals
  - Beschikbaarstelling van beheerpakketten die gelden voor Open Grasland door de provincie Utrecht
  - Een plan op basis van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van de EU waarbij agrarisch natuurbeheer (inclusief weidevogelbeheer) uit met name de (2^e) pijler voor plattelandsontwikkeling wordt gefinancierd.
  - Gemeentelijke subsidie
  - Sponsoring met publieke middelen (crowdfunding)
  - Bijdragen van ANV's en Collectieven

Schematische ziet een plan voor een bufferzone er als volgt uit:

3.7 Argumenten om de kansen voor weidevogels in positieve zin om te buigen

1. Omdat we het willen

In het Binnenveld en omstreken zal niemand willen dat de weidevogels verdwijnen. Wie geniet er niet van de in het voorjaar teruggekeerde vogels die met hun roep de lucht vullen. Het belang voor de weidevogels van de bufferzone is boven eerder aangegeven. Bij de natuurontwikkeling speelt ook het belang van het cultureel erfgoed “De hooilanden”. Volgens Wikipedia is dat: “grasland dat gebruikt wordt om hooi van te oogsten. Vaak betrof het graslanden die te vochtig waren om als weiland te gebruiken. Soms vond echter, later in het jaar, wel na-beweiding met vee plaats. “

In deze benadering of definitie zijn hooilanden “boerengronden” voor agrarisch bedrijf. Deze hadden vanwege hun ligging ook een grote natuurwaarde. Juist deze combinatie maakt hooilanden tot hooilanden en juist deze combinatie willen we behouden.

2. Omdat het kansen biedt

De agrarische sector heeft het moeilijk. Er zijn veel signalen die wijzen op een naderende koerswijziging: Produceren dicht bij huis, Weideweelde zuivel, lokaal verhandelen van weideweelde zuivel. Landelijk zijn er mogelijkheden om aan te sluiten op programma's voor weidevogelbescherming zoals het programma Red de Rijke Weide van Vogelbescherming Nederland. Hulp bij inrichting, ondersteuning voor investeringen ten behoeve van weidevogels zijn mogelijk. Er zijn boerenorganisaties zoals de groep weidevogelboerderij.nl die kunnen ondersteunen. Deze club boeren is een kennisnetwerk en gaat o.a. over het verkrijgen van SNL subsidies voor speciale maatregelen t.b.v. de weidevogels. Zij kunnen facilitering verwerven bij bijvoorbeeld Vogelbescherming Nederland voor waterpompen voor het tijdelijk verhogen van waterstanden in de sloot.

In Binnenveld West wordt gewerkt aan een vrijwillige ruilverkaveling en in Oost gaat het om natuurplannen voor de Binnenveldse Hooilanden. Voor de ruilverkaveling Binnenveld-West geldt dat bij de toedeling van gronden rekening kan worden gehouden met een weidevogelbestemming op gronden in de bufferzone. Voor de natuurontwikkeling van de Binnenveldse Hooilanden geldt dat het beheer nog nader uitwerkt moet worden en dit kan leiden tot boerenbeheer t.b.v. weidevogels zoals voorgesteld in de bufferzon.

Uit onderzoek van de WUR blijkt dat graslandproducten zoals vers gras, hooi of kuilgras van kruidenrijk gras in beperkte hoeveelheid een uitstekende aanvulling zijn op het rantsoen voor hun melkvee. Fertiliteit en gezondheid nemen toe als 3 – 5 % kruidenrijkgras wordt toegevoegd aan het rantsoen. De productie neemt niet af. Veehouders die naast hun productie en goed verkavelde huis/veldkavels ook over een aantal ha met kruidenrijkgras kunnen beschikken kunnen dit aanwenden als een waardevolle aanvulling op rantsoenen voor hun vee.

3. Omdat het “moet”

De EU kent een Vogelrichtlijn. De Europese Commissie ziet toe op de internationale verplichtingen ten aanzien van weidevogels. Tot nog toe is daar niet veel van terecht gekomen. Zie de klacht van de Vogelbescherming bij de Europese commissie. De Wet natuurbescherming die op 1 januari 2017 in werking treedt biedt de mogelijkheid tot het vaststellen van een bindend nationaal programma met als doel “de staat van instandhouding van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren of planten te verbeteren”. Dit instrument is bij uitstek geschikt om weidevogels met een samenhangend en afgewogen pakket aan maatregelen van de ondergang te redden.

Er is bij Kamermeerderheid een motie aangenomen, waarin de regering opgeroepen werd zo snel mogelijk met een plan van aanpak te komen om de weidevogels te redden. Datzelfde is gebeurd in Gelderland met een Statenmotie. Daar heeft de motie geleid tot een initiatief van LTO, GNMF en SLG voor een Akker- en weidevogelplan.

In de **Weidevogelvisie van de provincie Utrecht** staat:

Het agrarisch gebied van een weidevogelkerngebied krijgt een belangrijke functie voor soorten als grutto, tureluur en slobbeend. De soorten hebben hier vrij hoge dichtheden: minimaal 10 broedparen grutto per 100 ha en minimaal 20 broedparen prioritaire weidevogelsoorten per 100 ha. Ook is hier sprake van voldoende reproductie (één jong per jaar).

Het open gebied van het Binnenveld aan weerszijden van de Grift voldoet aan deze aantallen en zou dus als kerngebied kunnen worden aangemerkt.

snuffel corner

KERK
ONDER DAK

LOCATIE HOEKSTEEN, KON. ELISABETHPLANTSOEN 7

LOCATIE UNIEK, NIEUWE VEENENDAALSEWEG 10

VOOR LEUKE TWEEDEHANDS KOOPJES!

ELKE ZATERDAG OPEN VAN 9.00 TOT 12.00 UUR

Opbrengst: voor een nieuw dak voor de Cunerakerk

* Telefoon 06-13264987 ** Website www.snuffelcornerrheden.nl ** Volg ons op Facebook SNUFFELCORNER RHENEN**

Cuneraweg 129
3911 RG Achterberg
Tel. 0317 - 612039
Fax. 0317 - 612650
Gsm. 06 - 55767707
www.loonbedrijfrau.nl
info@loonbedrijfrau.nl

JAN RAUW & Zn. B.V.
AGRARISCH LOON- EN GRONDVERZETBEDRIJF

NCK

- AGRARISCH LOONWERK
- VERHUUR VAN GRONDVERZET MACHINES
- GRONDVERZETWERKZAAMHEDEN
- GEWASVERZORGING
- MESTDISTRIBUTIE

4. Omdat het aansluit op bestaande plannen

Het binnenveld is één van oudsher cultureel weidevogelgebied vanwege de open structuur en de veengronden met kleidekken. De open landschapsstructuur en het beschermen daarvan wordt op verschillende plaatsen door diverse beleidsrapporten onderschreven.

Op pg 65 van het **Natuurbeheerplan 2017 Provincie Utrecht** staat:

Typisch voor het Binnenveld is dat, van de Heuvelrug naar de Grift, de openheid toeneemt. Daar waar op de flank van de Heuvelrug veel kavelgrensbeplantingen aanwezig zijn, is het langs de Grift open. Vanaf de hogere delen van de flank zien we bomenrijen en houtwallen overgaan in houtsingels en knotbomen en uiteindelijk graslanden zonder kavelgrensbeplanting. Deze differentiatie willen we versterken.

Inpassingsplan Grebbelinie (2014).

In dit plan wordt ook gewezen op de openheid van het gebied en om dit te behouden. Natuurlijk vanuit een andere invalshoek maar toont ook het karakter en openheid van het gebied aan.

5. Omdat het voldoet aan de randvoorwaarden voor duurzaam weidevogelbeheer opgesteld door Landschapsbeheer Nederland.

Deze zijn:

- ✓ Het gebied met beheercontracten maakt deel uit van een open gebied van minimaal 250 ha. Liefst alle percelen met beheercontracten in één aaneengesloten blok, maar - aaneengesloten oppervlakte met beheercontracten voor realiseren van kuikenland is minimaal 10 ha
- ✓ Er is een goede samenwerking en wederzijds begrip tussen boer(en) en terreinbeheerder en betrokkenheid van lokale vrijwilligers ondersteund door provinciale landschappen (SLG, LEU) en er is structurele betrokkenheid van de gemeenten

Zie voor verdere kaders voor duurzaam weidevogelbeheer bijlage 1.

6. Omdat de gemeente Rhenen dit ook ondersteunt

De gemeente Rhenen heeft in het kader van de nieuwe natuurwet het volgende aangegeven aan de Provincie Utrecht:

In het bestemmingsplan Buitengebied 2010 van deze gemeente is het gebied ten (noord-)oosten van de Veenweg/Maatsteeg aangeduid als "open landschap". Dit gebied is echter in uw beleidsstuk niet aangeduid als weidevogelgebied, terwijl toch de Weidevogelbescherming Binnenveld-West in samenwerking met ANV Het Binnenveld, LTO afd. Rhenen-Veenendaal en Staatsbosbeheer in dit gebied jaarlijks (in-) directe maatregelen ter bescherming van weidevogels onderneemt. Dit gebied valt ook onder de monumentale bescherming van de Grebbelinie.

7. Omdat we in het Binnenveld al jarenlang een beleid voeren t.b.v. de weidevogelbescherming

Al ruim 20 jaar werken boeren, weidevogelbeschermers en jagers in het open gebied samen voor het behoud van de weidevogels. De gemeenten Rhenen, Wageningen, Ede en Veenendaal hebben het weidevogelbeleid jaren ondersteund met weidevogelgelden voor nestvergoedingen**. Het niet meer ondersteunen van maatregelen voor het behoud van weidevogels is een bestuurlijke breuk op het beleid van jaren. Het niet komen tot breed gedragen en duurzame maatregelen t.b.v. weidevogelbescherming is een streep door de inzet

van jarenlange samenwerking tussen boeren, vrijwillige weidevogelbescherming en gemeenten met als resultaat de huidige boven aangegeven resultaten in cijfers in “weidevogels in het Binnenveld”.

** Er door de WERV-gemeenten in 2009 een Weidevogelplan Binnenveld vastgesteld en van 2010 tot en met 2016 was dit plan de basis voor de weidevogelvergoedingen in het hele Binnenveld. Jaarlijks budget circa € 20.000.

Conclusie

Het Binnenveld is een rijk weidevogelgebied dat dreigt te verarmen. Een stille lente zonder weidevogels zal het gevolg zijn. De bufferzone kan deze achteruitgang stoppen en de weidevogelstand ten goede komen. Het is nodig, niet alleen voor de weidevogels maar voor vele agrariërs, in- en omwonenden en recreanten.

Bijlage 1:

Criteria duurzaam weidevogelbeheer. Bron Landschapsbeheers Nederland

Beheermaatregelen:

- geen kunstmest of drijfmest; ruige mest hooguit tot 10 ton per ha per jaar
- grondwaterstand 30 cm, slootwaterstand in de periode februari - juni tot maaiveld, dus slootkanten staan deels onder water
- geen doorzaaien en herinzaaien
- maaien na vliegvlug worden van gruttojongen, veelal na 15 juni maar soms nog later
- beweiden mogelijk na maaien van eerste snede
- beweiden eerste snede op maximaal 10% van de oppervlakte met hooguit 2 gve/ha (gericht op gezinnen van kievit, tureluur en scholekster)
- een plasdras situatie van minimaal 0,5 ha vanaf half februari tot half mei

Randvoorwaarden voor duurzaam weidevogelbeheer zijn:

- gebied met beheercontracten maakt deel uit van een open gebied van minimaal 250 ha. Liefst alle percelen met beheercontracten in één aaneengesloten blok, maar - aaneengesloten oppervlakte met beheercontracten voor realiseren van kuikenland is minimaal 10 ha
- goede samenwerking en wederzijds begrip tussen boer(en) en terreinbeheerder en betrokkenheid van lokale vrijwilligers ondersteund door SLG en er is structurele betrokkenheid van de gemeente
- het beheer van percelen wordt uitgevoerd door boeren die volledig achter de doelstellingen van het weidevogelbeheer staan en bereid zijn kennis te vergaren om zo bij te dragen aan duurzaamheid van het beheer. Van de natuurorganisatie wordt verwacht dat zij inzicht in en begrip hebben voor de bedrijfseconomische situatie van de betrokken boer(en) om ook op die manier het weidevogelbeheer zo duurzaam mogelijk te maken
- het plan van predatiebeheer omvat het gericht beheer van ruigten en opgaande landschapselementen in het gebied tav vliegende predatoren en daarnaast het in een vroeg stadium signaleren en beperken van de aanwezigheid van vossen, zo nodig met afrasteren van de meest waardevolle percelen met een vossenraster
- er ligt een monitoringsplan waarin vrijwilligers van de lokale vrijwilligersgroep een belangrijke rol spelen met regelmatige terugkoppeling van inspanningen en resultaten tussen boer-terreinbeheerder-vrijwilligers-gemeente-provinciale organisatie Landschapsbeheer-provincie

MOOL V.O.F.
Voegwerk en Renovatie
Tel: 06-27040348

**Welkom bij
Bed & Breakfast
'Onder Ons'**

Felia van Roekel • De Dijk 26 • 3911 SN Achterberg
06 - 53 41 72 79 • bb.onderons@gmail.com

www.bb-onderons.nl

Voor een kort of lang verblijf.....
bij **B&B Onder Ons** bent u op het juiste adres:

- voor zakelijke overnachtingen
- voor een weekendje samen weg
- voor uw familie uit binnen- of buitenland
- voor fietsers
- voor wandelaars

á Compagner – vachtverzorging voor hond en kat
ook met hart voor weidevogels

www.trimsalonacompagner.nl - rosita@trimsalonacompagner.nl
Hogesteeg 6a, 3911 VT Achterberg, 0317-414844

De specialist in diervoederadditieven

Agro Business Park 32
6708 PW Wageningen
T 0317 479 732

www.greenvalleyinternational.nl

ADDING VALUE TO FEED

4. De film: “De betekenis van Het Binnenveld voor weidevogels”.

4.1 Aanleiding en vervolg

Vorige jaar is een eerste concept gemaakt van een film in het Binnenveld over weidevogels. Dat gaf zo veel enthousiaste reacties dat we hebben besloten om in samenwerking met de ANV Het Binnenveld een film te maken. We kwamen in contact met de RABO bank voor extra financiering. Dit leverde een mooie donatie op van het Coöperatiefonds Rabobank Vallei en Rijn met een waarde van Euro 3834,=. Van dit geld konden we betere apparatuur kopen en konden de filmers Eric Wander en

Foto Rabobank: vlnr; Eric Wander (filmer), Jan Bouwhuis (vz. ANV) Peter Beart (filmer), Henk van Paassen (adv. ANV), Roelof de Jong (coördinator WBW) en Barry van de Lagemaat (dir. Rabobank Vallei en Rijn)

Peter Beart met goeie spullen het veld in. We kwamen bovendien in contact met Dick Harrewijn, één van de professionele natuurfilmers in ons land. Dick heeft ons eerst beter leren nadenken over het script. Wat willen jullie nu precies zo was de vraag, en hoe wil je dat met beelden bereiken?

Zo ontdekten we dat we een documentaire wilden gaan maken. Een documentaire over de betekenis van het Binnenveld voor weidevogels, want die betekenis is groot. Die is groot voor de weidevogels zelf natuurlijk maar ook voor veel boeren en bewoners in het gebied. Veel natuurliefhebbers genieten in het voorjaar van de weidevogels in het Binnenveld. Inwoners uit de vier omringende woonkernen Rhenen/Achterberg, Veenendaal, Ede en Wageningen trekken het gebied in om te genieten van wat het Binnenveld biedt. En dat is ook vanwege de diversiteit van vogels heel groot. Zie daarvoor bijvoorbeeld ons jaarverslag hfd. 6 van vorig jaar. Met dit in ons hoofd zijn we aan het schrijven gegaan van het script. Na een check van het ANV zijn we in februari gestart met het

Rabobank

maken van vele opnames. Wat zijn er veel uren doorgebracht, camera's geplaatst, interviews gehouden en overgedaan omdat ze niet goed waren etc. Vooral de afstemming was een klus. Zodra er bijvoorbeeld een bewerking plaatsvond door een loonbedrijf of door de boer zelf waarbij nesten werden gespaard moest er veel gebeld worden. Van het script is ongeveer 95% van de te maken opnames ook echt gemaakt. Dat is voldoende om de film verder te redigeren en af te monteren. Daar wordt op dit moment heel hard aan gewerkt met als resultaat een heuse première in de Cunerakerk te Rhenen. Zie daarvoor onderstaand persbericht.

4.2 Persbericht: "Weidevogels in concert"!

Op 25 maart is de dag van de première! Een documentaire over weidevogels in het Binnenveld, natuur- en agrarisch gebied direct naast Rhenen. Deze première is extra bijzonder door live muziek van het Symfonisch Blaasorkest van muziekvereniging Ons Genoegen.

In het binnenveld broeden ieder voorjaar talloze vogels. De werkgroep Weidevogelbescherming Binnenveld West is één van de werkgroepen van het IVN Veenendaal- Rhenen. Zij hebben een unieke documentaire gemaakt over de kievit, grutto, scholekster en andere weidevogels in het Binnenveld.

In de documentaire is aandacht voor het mooie landschap van het Binnenveld en natuurlijk de weidevogels. We zien de vogels nestelen, de bescherming van de eieren door boeren en vrijwilligers, de jonge vogels die voor het eerst het nest verlaten en vele andere mooie beelden.

In een speciale samenwerking met Ons Genoegen worden de beelden vergezeld van live muziek in de prachtige entourage van de Cunerakerk. Deze bijzondere combinatie van natuur en muziek staat garant voor een bijzondere avond die u niet wilt missen.

Het concert begint om 20.00 uur in de Cunerakerk. De avond start om 19.30 uur met een expositie en informatie over weidevogels in het Binnenveld. De toegang is €7.50. Voor meer informatie zie www.onsgenoegenrhenen.nl en <http://www.anvhetbinnenveld.nl/weidevogelbeheer.php>. en <https://www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen>

Grutto mannen in gevecht
voor het beste territorium.

5. Zo werken wij bij WBW in het veld

5.1 Ons zoekgebied

Dit jaar volstaan we met het weergeven van een kaart. Zie voor ons gebied en wat daar gaande is hoofdstuk 3, de pleitnota of vraag ons jaarverslag van 2015 voor een beschrijving.

5.2 De werkgroep

De werkgroep bestond in 2016 uit 12 vrijwilligers. We werken steeds meer met 2 hoofden, te weten Louwe Hummel en Roelof de Jong die elk een deel van het binnenveld met groepen vrijwilligers bezoeken. In goed overleg komen we ook soms bij elkaar in het gebied als direct maatregelen nodig zijn. We vervangen dan elkaar. Louwe en Roelof kennen precies de percelen waar de kieviten zitten en geven dit ook aan elkaar door. Grutto's en tureluurs zijn er bijna niet meer in het agrarisch gebied. Ze zijn (er is zelfs een toename) wel te vinden in de Achterbergse hooilanden, maar daar hoeven we ze (op enkele stukken van eigenaren na) niet te beschermen vanwege de regelgeving van Staatsbosbeheer (o.a. na 15 mei maaien). Louwe en Roelof zijn ook de contactpersonen voor de boeren in het gebied.

5.3 Onze (nieuwe) regels van WBW, vastgesteld op de startavond voorjaar 2016

Omdat we in 2015 veel last hadden van predatie dat mogelijk ook door het plaatsen van stokken wordt veroorzaakt hebben we regels opgesteld hoe daar mee om te gaan. Deze regels zijn ook besproken met de boeren o.a. tijdens een jaarvergadering van LTO Rhenen-Veenendaal en bij de ANV Het Binnenveld.

1. Hoe zorgen we er voor dat er zo weinig mogelijk sporen worden gemaakt tijdens het zoeken?

Afspraken:

Niet te vaak het land in. 1x per 10 dg of 14 dg. (je kunt wel elke week gaan, maar dan neem je een ander stuk)

's morgens vroeg gaan

Niet te dicht bij het nest komen

Niet allemaal er op af als je een nest vindt, rest blijft op afstand, vinder kan foto maken (Observeren van af de straat (indien mogelijk)

Niet zoeken bij regen

Niet met meer dan 3 mensen tegelijk het veld (liever groepjes van 2 maken)

Controle:

Niet meer dan 3 x per nest

Controle kan ook op afstand, als ze nog "zit" kun je dat noteren als wel intact, nog niet uit.

2. Hoe zorgen we er voor dat we minder "aanwijzer" zijn en meer beschermer?

Afspraken:

Markeren haaks op het nest langs de slootkant of greppel

Niet het land in gaan als het nog niet nodig is (observeren is voldoende)

Niet stokken plaatsen als bewerking toch nog lang uitblijft

Eén stok plaatsen (en als de boer dat graag wil, pas net voor bewerking een tweede erbij)

Wel meer communiceren met de boer

Bij meerdere bewerkingen nest in mandje

Na bewerking(en) stokken weer terug naar de slootkant of greppel

In de mais (vaak 2e legsels) nesten omleggen van tussen de rij naar in de rij, en klaar dan hoeft er geen stok meer bij

3. Hoe zorgen we er voor dat we sneller en effectiever met de boer samenwerken als het om bewerkingen gaat?

Afspraken:

Intensiever contact maken met de boer

De boer vragen jou (groepshoofden) te bellen of te appen als er bewerkt gaat worden

Stokken pas plaatsen (en dan soms even met een grote groep) als bewerking gaat plaatsvinden.

Samen uitvinden wat werkt en dit aan elkaar vertellen en volgend jaar evalueren.

5.4 Afspraken SBB

Staatsbosbeheer verleent ons elk jaar een onderzoeksvergunning voor de Achterbergse Hooilanden. Dit jaar kwam daar een extra vergunning bij om er te mogen filmen. We komen zo min mogelijk in het gebied. Territoria worden door SOVON tellingen aangegeven en SOVON geeft ons daarvan de resultaten aan. Die verwerken we in onze cijfers. Zie voor resultaten hoofdstuk 6.

5.5 Landschap Erfgoed Utrecht

Als we het veld in gaan hebben we altijd een legitimatie bij ons, de vergunning van Politie Rhenen en het protocol van LEU. Dit protocol is 11 jaar oud en we hebben het hier en daar als eigen richtlijn verbeterd. We geven de belangrijkste gedragsregels hier weer.

Vorbereiding

- De weidevogelbeschermer volgt eerst een cursus met daarna zolang als nodig veldbezoek onder begeleiding van een deskundige en in goed overleg met de grondgebruiker en loonwerker
- Weidevogelbeschermers dragen weinig opvallende kleding, maken geen herrie en lopen rustig in het land

Opsporen van nesten: is niet nodig in percelen met uitgesteld maaibeheer!! Het is verboden te zoeken in reservaten.

- Zoeken naar nesten gebeurt meestal in een frequentie van 1 keer per week
- Weidevogelbeschermers gaan in principe niet met meer dan vier personen tegelijk het land in
- Opsporen van nesten begint met het observeren van vogels op afstand
- Betreden van percelen gebeurt bij voorkeur niet bij nat en/of koud weer (minder dan 8 °C)
- Zoeken naar nesten op een perceel duurt niet langer dan nodig en verantwoord is
- Rond gevonden nesten worden zo min mogelijk menselijke sporen nagelaten

Markeren van nesten

HET GEBRUIK VAN STOKKEN DOEN WE IN GOED OVERLEG MET LEU ALS WBW NIET MEER ZOALS DOOR HEN IN 2005 WERD AANGEGEVEN. VEEL GROEPEN WERKEN NU ZOALS WIJ (zie 4.3)

Controleren van nesten

- Nestcontrole vindt zo veel mogelijk plaats van afstand (bijvoorbeeld 2 meter) door in een rechte lijn langs het nest te lopen zonder stil te staan. Nestcontrole alleen uitvoeren als dat nodig is
- Een broedende vogel wordt niet doelbewust van het nest gejaagd
- Nesten van eenden worden (na onverhoeds wegvliegen van de vogel) zo nodig weer toegedekt

Beschermen van nesten

- **Attentie:** Beschermingshandelingen vinden alleen plaats indien de kans dat het nest sneuvelt door landbouwkundige activiteiten te groot is. Hierbij dienen factoren zoals soort landbouwactiviteit, type vee, duur van beweiding, soort weidevogel, locatie van het nest en broedstadium te worden meegewogen.
- Eieren mogen alleen uit oogpunt van beschermen tegen verlies door landbouwkundige activiteiten tijdelijk worden weggenomen en na enige tijd op dezelfde of een nabijgelegen plek weer teruggelegd
- Beschermingshandelingen worden snel en deskundig uitgevoerd
- Nesten op bouwland alleen opnemen als de boer hier niet omheen kan of wil werken. Nesten kunnen dan overgezet worden in een nestmandje of schaalpje

Beschermen van jongen

- Jonge weidevogels en hun ouders mogen (in overleg met de grondgebruiker) alleen worden verontrust indien dat de overlevingskansen van de jongen bevordert. Bijvoorbeeld door plaatsing van stokken met wapperend plastic
- Jonge weidevogels mogen alleen worden opgezocht, opgepakt en verplaatst ter voorkoming van sneuvelen door bijvoorbeeld maaier

Voorkomen van predatie

- Weidevogelbeschermers gaan niet in de schemering het veld in
- In geval van hoge predatiedruk (meer dan 40% predatie) wordt alleen op die momenten en op die percelen gezocht en beschermd wanneer dat echt nodig is! Handel zo voorzichtig mogelijk, voorkom dat predatoren dankzij u kunnen toeslaan

Verzamelen van gegevens

- Belangrijk is te weten of een gemarkeerd nest uit is, of wat eventueel de verliesoorzaken zijn. Nog belangrijker is hoeveel paren met 1 of meer (grote) kuikens aanwezig zijn. Door gedurende het seizoen van afstand de weidevogels te observeren ontstaat hiervan een beeld. Verstoor bij dat observeren geen broedende vogels
- Een grootschaliger aanpak van tellingen van broedparen met jongen, vindt plaats in de SNL gebieden. Deze zogenaamde 'alarmtellingen' kunnen alleen uitgevoerd worden door deskundigen, of onder hun begeleiding en deze tellingen worden uitgevoerd volgens voorwaarden van het collectief beheerplan voor weidevogels.

gas
water
sanitair
loodgieterswerk
centrale
verwarming
elektra

24-uurs
service

Installatiebedrijf
Van Walsem BV

Nwe Veenendaalseweg 61
3911 MG Rhenen
Tel 0317 - 615084
Fax 0317 - 615466
E-mail info@walsembv.nl

www.walsembv.nl

De Grutto, Nationale vogel!

Bericht november 2015

De grutto is door het Nederlandse publiek verkozen tot Nationale Vogel. De Verkiezing van de Nationale Vogel is georganiseerd door het VARA-programma Vroege Vogels, in samenwerking met Vogelbescherming Nederland. Bijna een kwart van de in totaal 41.669 stemmen is naar deze weidevogelsoort gegaan. De merel eindigde op de tweede plaats, de huismus op drie.

De meeste landen hebben al een vogel als nationaal symbool. Verenigde Staten heeft de zeearend, India de pauw en de Britten hebben sinds dit jaar de roodborst. Nederland had tot nu toe geen nationale vogel, reden voor Vroege Vogels en [Vogelbescherming Nederland](#) om de afgelopen maanden deze verkiezing te organiseren.

6. Onze activiteiten naast het veldwerk

6.1 Voorjaars excursie Lierderbroek

Met boeren van LTO Veenendaal-Rhenen en van ANV Het Binnenveld en met wethouder Jan Kleijn van Rhenen zijn we begin maart 2016 op bezoek geweest in Lierderbroek, bij Laag Zuthem achter Zwolle. Hier is op initiatief van een groep boeren een eigen weidevogelgebied tot stand gekomen. De negen boeren ontwikkelden voor hun natuurgebied samen met SBNL, een organisatie voor particulier en agrarisch natuurbeheer, het inrichtingsplan voor hun natuurgebied. Er werd een plasdras gedeelte aangelegd, nog aanwezige bomen werden gerooid en de sloten kregen schuine kanten. Ook kwam er een gedeelte waar in door samenwerking met waterschap Groot Salland een waterberging werd gerealiseerd. In de sloten zijn stuwtjes aangebracht en er staan windwatermolens en een zon-gemaal waarmee de boeren zelf het peil in de weilanden kunnen regelen.

Excursie Lierderbroek. Een goede kijker ziet links een modern veehouderijbedrijf. Dat is het bedrijf van onze gastheer Marcel Strijtveen, melkveehouder. Naast een mooie huiskavel met productief maar éézijdig grasland heeft hij hier rechts een strook weidevogelland met kruidenrijk gras.

Natuurlijk is het Binnenveld geen Lierderbroek en zijn de Achterbergse Hooilanden anders dan de polder daar. Maar met de ruilverkaveling in beeld en de plannen van Staatsbosbeheer met de Achterberse hooilanden zijn er ook in het Binnenveld mogelijkheden voor duurzaam weidevogelbeheer. Zie hiervoor ook hoofdstuk 2. We zijn in gesprek met boeren (LTO en ANV), de gemeente Rhenen, Staatsbosbeheer en de ruilverkavelingscommissie. Als de provincie meewerkt aan het creëren van wat met een modern woord “natuurinclusieve landbouw” heet ziet een deel van de Achterbergse hooilanden er over een aantal jaren misschien ook zo uit.

“Onze boeren” in overleg met het leden van Lierderboek BV, een besloten vennootschap zonder winstoogmerk waarbij de boeren zelf aandeelhouder en pachter zijn.

En in het veld.

6.2 Voorlichting en gesprekken

WBW is in 2016 te gast geweest bij de jaarvergadering van de afdeling LTO Rhenen-Veenendaal van LTO Noord. Een mooie avond waar ook bovenstaande excursie besproken is. Daarnaast hebben we deelgenomen aan de algemene leden vergadering van het ANV Het Binnenveld.

6.3 Jaar van de Kievit

Ieder jaar zet vogelbescherming Nederland in samenwerking met Sovon één vogel extra in de schijnwerpers. Dit jaar is dat de kievit. In zo'n jaar is er meer informatie voorziening en worden extra onderzoeken uitgevoerd. Ook in het Binnenveld aan de Oost kant is dat gebeurd. Er is vooral gekeken naar de overlevingsstrategie van de kuikens van de kievit.

6.4 PR activiteiten

We hebben dit jaar onze vernieuwde stand met het prachtige spandoek en de banner op drie plaatsen ingezet.

- Bij de geranium markt in Veenendaal
- Tijdens de Cuneradag in Rhenen
- Bij de oogstfair ANV bij vleesboerderij van Roel van Dijk in Achterberg

Onze jaarlijkse fietstochten hebben we ook weer gehouden. Eén vanuit Veenendaal en één vanuit Achterberg. Aan de tochten deden per tocht een kleine tien mensen mee.

6.5 Briefwisselingen en gesprekken met ander werkgroepen in Utrecht en LEU. Een compilatie.

Dit jaar is het nog duidelijker geworden dat het erg slecht gaat met de Kievit (net als met de meeste andere soorten). In de weidevogelvisie van de Provincie Utrecht (uit 2011) staat dat hier geen extra zorg voor nodig is om de soort te behouden. Inmiddels is ook na onderzoek duidelijk dat dit niet het geval is. Op initiatief van vooral de werkgroep “De Kiewiet” actief in Woudenberg, Scherpenzeel en Renswoude en WBW hebben alle weidevogelwerkgroepen in Utrecht in samenwerking met Landschap Erfgoed Utrecht brieven geschreven naar de Provincie Utrecht met een verzoek meer te doen voor het behoud van de kievit op akkerland. Alle beleid van de provincie richt zich nu op zogenaamde kerngebieden met open grasland. De honderden kieviten van de werkgroep “De Kiewiet” en ook de honderden in het Binnenveld vallen daar niet onder. De antwoorden van de provincie waren in eerste instantie niet gunstig. Maar op de valreep van 2016 kregen we dit wat betere bericht van LEU. *“Op jullie brandbrief geschreven aan de provincie Utrecht is zoals je weet met enige terughoudendheid op gereageerd. Als vervolg hierop hebben wij (LEU) namens de Oostbroekorganisaties (natuurorganisaties Utrecht) ingesproken bij de politiek. Dit heeft er toe geleid dat de Kievit op de lijst van Icoonsoorten (voor de nieuwe natuurvisie) is gekomen en dus weer onder de aandacht”. Wordt vervolgd.*

6.6 Publicaties

Dit jaar waren er wat minder publicaties. We hebben artikelen geplaatst in de Achterbergse courant en in Het Groene Blad van het IVN.

7 Financiën.

7.1 Vergoedingen gespaarde nesten

Ook dit jaar zullen voor het WBW gebied nestvergoedingen worden versterkt door de gemeente Rhenen. Helaas is de geldstroom van O-gen voor de nestvergoeding gestopt. Het ANV is bereid gevonden om voor 2016 het gemis aan te vullen zodat we dezelfde nestvergoeding als vorig kunnen bieden. De uitbetaling aan de boeren wordt door de penningmeester van de ANV Het Binnenveld verzorgd. Onder deze boeren wordt een bedrag van in totaal € 2155,= verdeeld. De groepshoofden van de werkgroep bepalen met elkaar de uitslag van de te vergoeden nesten per boer op basis van de resultatenlijst, zie hoofdstuk 6.4 De bedragen per weidevogel zijn verschillend. Ook wordt er verschil gemaakt tussen nesten die uitgekomen zijn en die verloren zijn gegaan. Nesten die verloren gaan door bewerking worden niet uitbetaald. Dit jaar hebben we gewerkt met de volgende bedragen:

Kievit	Uitgebroed € 25,--	Predatie € 10,--
Grutto	Uitgebroed € 60,--	Predatie € 20,--
Scholekster	Uitgebroed € 45,--	Predatie € 15,--
Tureluur	Uitgebroed € 45,--	Predatie € 15,--

De uitbetaling loopt via de Agrarische natuurvereniging (ANV) Het Binnenveld.

De werkgroep WBW is de gemeente Rhenen en het ANV zeer erkentelijk voor de huidige vergoedingen en uitbetalingsregeling en hoopt van harte dat dit steuntje in de rug voor de boeren blijft. Het is niet genoeg om de huidige weidevogelstand in het gebied te kunnen handhaven. Daarvoor zijn extra middelen nodig in te zetten voor weidevogelbeheerpakketen zoals aangegeven in de pleitnota.

Voor 2017 is door de gemeente Rhenen al de toezegging gedaan de uitkering te handhaven. Daar zijn we blij mee, met dank aan de mensen bij Gemeente Rhenen die zich hier voor inspannen. Op langere termijn gaan we voor een nader overeen te komen vergoedingsregeling voor weidevogelbeheer in de zone rond de Achterbergse Hooilanden.

7.2 Het IVN Veenendaal Rhenen

Onze werkgroep maakt deel uit van het IVN Veenendaal-Rhenen. Zij stellen ruimte voor bijeenkomsten en financiële middelen voor onkosten van de werkgroep beschikbaar. Daar zijn we heel blij mee.

7.3. Sponsoren

Erg blij zijn we met onze sponsoren uit Achterberg en Rhenen. Zij adverteren in dit jaarverslag. Zie voor het over de lijst op de volgende pagina's. Nu al voor het derde jaar kunnen we rekenen op een bijdrage van ruim 20 sponsoren, veelal ondernemers uit het Binnenveld en Rhenen. Heel erg bedankt. De sponsorbedragen worden middels het penningmeesterschap van het IVN Veenendaal verantwoord.

Ook sponsor worden als bedrijf of als particulier? Meld je aan bij ons.

8. Dankwoord van de coördinator

Het is heel mooi om met heel veel mensen vorm en inhoud te geven aan de bescherming van weidevogels en die in het Binnenveld in het bijzonder. Dat het ondertussen veel meer is dan het overleg met boeren en het aangeven van de nesten realiseer ik mij. Soms in overleg met diverse partijen lijkt het wel of ik in de politiek zit. Tegelijk besef ik dan dat inderdaad de politiek beslist over wat er gebeurt in Het Binnenveld. Dan ben ik heel blij met zoveel steun van de boeren voor ons werk en met alle steun van de vrijwilligers en mensen wonend en werkend in en rond het Binnenveld. Onze sponsors ben ik daarbij in het bijzonder dankbaar. Zij maken het ook financieel mogelijk om hier de bescherming van weidevogels te kunnen werken.

Ter inspiratie nog het volgende:

Boeren burgers en buitenlui, het is een slogan uit tijden van weleer, maar juist nu is heel erg duidelijk dat alleen met al deze partijen het behoud van weidevogels in het binnenveld kan worden gerealiseerd worden. Ik weet niet uit welke tijd bovenstaand gezegde komt, misschien wel uit de jaren 1950 – 1960. Toen hadden we in Binnenveld veel weidevogels en Hooilanden. Nu zijn er minder. Eén aspect van de pleitnota gaat in op het behoud van boeren hooilanden. Dat zijn weilanden die extensief worden beheerd. Toen omdat het moest vanwege de hoge grondwaterstanden. Nu pleiten we voor het behoud van deze hooilanden op een eigentijdse manier omdat het kan, om misschien wel weer omdat het moet om de biodiversiteit in Het Binnenveld voor wat betreft de weidevogels te behouden.

Foto's bedankkaart 2016; Eric Wander

Roelof de Jong

Coördinator Weidevogelbeschermgroep Binnenveld West.

De vrijwillige weidevogelbeschermgroep Binnenveld West is onderstaande sponsors veel dank verschuldigd. Met jullie bijdragen zijn we in staat dit jaarverslag te maken en diverse andere PR activiteiten, zoals het maken van de weidevogelfilm. Zo kan ons werk “onder de mensen” komen.

Bedankt

Sponsors Vrijwillige Weidevogelbescherming Binnenveld West

Fa G Gaasenbeek & zn	Mechanisatie en automobielen	Achterbergsestrw 205 Achterberg
Buitenhuis BV	Stucadoors en afbouwbedrijf	Achterberg, De Horst 50
van Lienden&Kooistra	Accoutens, belastingen	Achterbergsestraat 179
Mol	Voegwerk en renovatie	Schoneveld 13 Achterberg
á Compagner	Vachtverzorging hond/kat	Hogesteeg 6a Achterberg
Groenrijk	Tuincentrum	Weteringsteeg 12
Coop Duijzer Achterberg	Supermarkt	Schoneveld 35 Achterberg
ter Maaten	Fullservice en electrotechniek	Hogesteeg 15 Achterberg
R de Bruin	Tandarts	Nieuwe Veenendaalseweg 6 Rhenen
Onder ons	Bed en Breakfast	De Dijk 26 Achterberg
Snuffelcorner Rhenen	Tweedehand handelsovern	Meerdere adressen Rhenen
Bullinga timmerwerken	Houthandel/tuinhuisjes	Grebbedijk 26 Wageningen
Vleesboerderij Het Binnenveld"	Vleesboerderij	Zuidelijke Meentsteeg 9 Rhenen
Greenvalley	Veevoederadditieven	Agrobusinesspark 32 Wageningen
Groen project	Hoveniersbedrijf	Aldegondahof 5 Rhenen
Jan Rauw en zonen BV	Agrarisch loon en grondverzetbedrijf	Cuneraweg 129 Achterberg
Fa. Smits	Aannemersbedrijf	Cuneraweg 114 Achterberg
Korpershoek	Electronica	Cuneraweg 173a Achterberg
Gratis klikgebit	prothese gebit	Electronenstraat 7 Veenendaal

en diverse particuliere sponsors.

Dit jaarverslag wordt bezorgd bij:

- alle boeren WBW
- alle vrijwilligers WBW
- een aantal adressen in het gebied
- alle sponsors van dit jaarverslag
- gebouwen/organisaties met gemeenschappelijk doel in Achterberg
- Gemeente Rhenen
- Staatsbosbeheer (SBB)
- Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)
- ANV Het Binnenveld / WBO
- IVN Veenendaal-Rhenen